

มติชน

วันจันทร์ที่ 10 กรกฎาคม พุทธศักราช 2549 ปีที่ 29 ฉบับที่ 10348 ราคา 8 บาท

ระบบลัทอักษร

ภาษาจีนที่เราได้ยินคนไทยเชื้อสายจีนพูดกันในสังคมไทย โดยทั่วไปคือ ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนนอกเกี้ยน ภาษาจีนแคะ ภาษาจีนกวางตุ้ง และภาษาจีนไหหลำ เนื่องจากบรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่อพยพมาจากมณฑลทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ภาษาถิ่นเหล่านี้พูดต่างกันมากจนฟังกันไม่รู้เรื่อง และภาษาถิ่นแต่ละภาษา ก็ออกเสียงแตกต่างจากภาษาจีนกลางด้วย แต่ไม่ว่าจะออกเสียงต่างกันอย่างไร ภาษาเขียนที่ใช้ก็เป็นตัวอักษรระบบเดียวกัน เช่น ตัวอักษร 人 ภาษาแต้จิ๋วออกเสียงว่า นึ่ง ภาษากวางตุ้งออกเสียงว่า หยั้น ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า เหวิน ดังนั้น แม้จะพูดภาษากันคนละถิ่น สื่อสารกันด้วยภาษาพูดไม่ได้ แต่ก็สามารถสื่อสารกันได้ด้วยภาษาเขียนที่เหมือนกัน

ภาษาเขียนของจีนมีวิวัฒนาการมายาวนานตั้งแต่ 3,000 กว่าปีที่แล้ว เมื่อมีการประดิษฐ์ตัวอักษรจีนขึ้นใช้ในสมัยราชวงศ์ฉาง (Shang 1766 - 1122 ก่อนคริสต์ศักราช) โดยประดิษฐ์เป็นอักษรภาพ และได้วิวัฒนาการมาเป็นช่วงเป็นสมัยจนเป็นตัวอักษรจีนแบบตัวเต็มและแบบตัวย่อที่ใช้กันในปัจจุบัน

เนื่องจากภาษาเขียนของจีนเป็นอักษรภาพ ไม่ใช่ตัวอักษรแบบอักษรวิธี เหมือนกับภาษาไทย ภาษาจีนแต่ละตัวอักษรจะเท่ากับ 1 พยางค์ และตัวอักษรแต่ละตัวไม่สามารถแสดงการออกเสียงในตัวเองได้ ดังนั้น จึงต้องมีระบบลัทอักษรสำหรับเขียนกำกับให้รู้ถึงเสียงอ่านของตัวอักษรแต่ละตัว ระบบลัทอักษรภาษาจีนกลาง ซึ่งใช้กันแพร่หลายเป็นมาตรฐานในปัจจุบัน

คือ ระบบซึ่งเรียกว่า ฮั่นหยู่พินอิน (Hanyu Pinyin) ระบบนี้ใช้ตัวอักษรโรมันเป็นลัทอักษรในการถ่ายถอดเสียงอ่าน ประกอบด้วย

- 1) ลัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะกึ่งสระ และพยัญชนะสะกด รวม 24 หน่วยเสียง
- 2) ลัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว สระผสม และสระที่มีพยัญชนะสะกด รวม 37 หน่วยเสียง
- 3) เครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง คือ แทนวรรณยุกต์เสียงหนึ่งด้วยเครื่องหมาย $\bar{\quad}$ แทนวรรณยุกต์เสียงสองด้วยเครื่องหมาย $\acute{\quad}$ แทนวรรณยุกต์เสียงสามด้วยเครื่องหมาย $\check{\quad}$ แทนวรรณยุกต์เสียงสี่ด้วยเครื่องหมาย $\cdot\quad$

นอกจากนี้ยังมีวรรณยุกต์เสียงเบาที่ออกเสียงเบาและสั้นกว่าวรรณยุกต์เสียงอื่นๆ และไม่ต้องมีเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ ในระบบลัทอักษรภาษาจีนกลาง เครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ต้องเขียนกำกับไว้บนเสียงสระ เช่น 你好! Nǐ hǎo! นี่ ฮ่าว! สวัสดีค่ะ/ครับ

ตัวอย่างข้างต้นเป็นคำกล่าวทักทายที่ใช้ได้ทั่วไป ทุกเวลา ทุกโอกาส ทุกสถานที่ เมื่อมีผู้ทักทายเราว่า Nǐ hǎo! เราจะกล่าวตอบว่า Nǐ hǎo! เช่นกัน

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง